

Під час зупинення автомобіля

Ви спокійно рухаетесь в потоці машин – і раптом вас зупиняє поліцейський. А ще просить оглянути салон та багажник. У яких випадках має право це робити та як правильно водієві вести бесіду з працівником поліції?

Спинити ваше авто можуть жезлом, у деяких випадках – жестом руки. Є вичерпний перелік випадків, які дають право працівнику поліції зупинити транспортний засіб. Про такі випадки йдеться у **статті 35 Закону України "Про Національну поліцію"**.

Отже, поліцейський може зупиняти транспортні засоби у разі:

- якщо водій порушив Правила дорожнього руху;
- якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу;
- якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;
 - якщо транспортний засіб перебуває в розшуку;
 - якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;
 - якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;
 - якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху;
 - якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;
 - порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв.

Варто пам'ятати, що поліцейський зобов'язаний поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки, визначеної у цій статті. Якщо ж він цього не зробить, раджу спитати, що саме стало причиною зупинки, та наголосити на тому, що Ви ознайомлені з переліком законних підстав зупинки автотранспорту.

Також, водій має право не виходити з машини, але тут вже вирішувати особисто Вам, як вчинити.

Що ж робити коли вас все ж таки зупинили та просять документи?

Отже, якщо Ваш автомобіль вже спинили, поліцейський має право попросити водія пред'явити:

- а)** посвідчення на право керування транспортним засобом;
- б)** реєстраційний документ на транспортний засіб;
- в)** поліс (сертифікат) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів для перевірки.

Крім того, ці документи **надавати в руки поліцейського не обов'язково**, їх достатньо показати в розгорнутому вигляді. Вимога працівника поліції передати документи йому в руки – протиправна (абзац 2 ч. 2 ст. 16 ЗУ "Про дорожній рух"; підпункт "а" п. 2.4. ПДР). До того ж, перед тим, як пред'явити свої документи, водій має право висловити вимогу до працівника поліції пред'явити його службове посвідчення. Ви маєте право здійснювати за діями патрульного **відео- або аудіофіксацію**, а акож вимагати від працівника патрульної поліції пред'явити службове посвідчення (ч. 3 ст. 18 ЗУ "Про Національну поліцію"). Водночас, можна записати **дані поліцейського** (прізвище, ім'я, по батькові, звання, посаду номер нагрудного знака) – але лише записати, а не, допустимо, сфотографувати, для можливого оскарження дій поліцейського в подальшому. Не менш важливо – водій має право на **ввічливе відношення та повагу до себе** зі сторони патрульного. До слова, Законом України "Про Національну поліцію", поліцейському **забороняється звертатися на "ти"**, використовувати погрози чи образливі жести, допускати при спілкуванні зневажливий тон, грубість, неввічливе викладення зауважень, вирази або репліки, які ображають людську гідність, погрози, пред'являти безпідставні звинувачення. Також варто дотримуватись ввічливого тону розмови та субординації. З цієї поради впливає два основні принципи розмови з поліцейським автоконтролю:

- Не тікати;
- Не провокувати. (Не давайте приводу застосовувати щодо себе насильство, будьте стриманими та ввічливими, не провокуйте та не ведіться на провокації).

Пам'ятайте, що всі незаконні дії чи вимоги поліцейського ви маєте право оскаржити в суді чи направивши скарги до його керівництва.

Отже, якщо ви хочете уникнути спілкування з поліцейськими, достатньо дотримуватись Правил дорожнього руху, та бути ввічливим на дорозі.

Більше інформації щодо використання та захисту своїх прав у повсякденному житті можна дізнатися завдяки загальнонаціональному правопросвітницькому проекту Міністерства юстиції України **«Я МАЮ ПРАВО!»**. Більше інформації про проект «Я МАЮ ПРАВО!» на сайті pravo.minjust.gov.ua та за номером **0 800 213 103** (єдиний контакт-центр системи надання безоплатної правової допомоги).

За правовими консультаціями та юридичною допомогою можна звернутися до **Бережанського бюро правової допомоги** за адресою: м. Бережани, вул. Банкова, 6. Тел.: (03548) 2 29 99.